

absolute nemanĝeblaj – se ne rikoltitaj dum majo, junio, julio kaj aŭgusto (kiuj monatoj ne enhavas "r" en la monatonomo)... (2003-10-06)

(Rim. Por redaktanto de esperantlingva revuo dum redaktado de supra sciindaĵo la mal-facilaĵo komenciĝas jam pro la ĉiama problemo de "bona esperantigo de landnomoj"...))

Ŝajnigi sin stulta – germanlingve "*sich dumm stellen*", itale "*fare l'indiano*"

Tiu ĉi proverba dirmaniero, kiu signifas "tiel fari, kvazaŭ oni tute ne komprenas", havas laŭdire vere amuzan devenon. Kiam post la krucaj militiroj la unuaj "negroj" (tiel oni nomis kaj arabojn kaj afrikanojn kaj hindianojn) venis la unuan fojon en Venecion, oni alrigardis ilin samamaniere kiel ni hodiaŭ verŝajne alrigardus iujn marsanojn de nia ruĝa najbarplanedo. Kompreneble, ke iliaj konduto kaj vestiĝmaniero faris ilin objekto de scivolemo. Tio plialtiĝis al vera sci-avido, kiam la "negroj" (en la germana lingvo "*Mohr*", itale "*indiano*") tute ne komprenis iun ajn vorton kaj pretendis, ke ili nenion konceptas pri tio kio ĉirkaŭas ilin. Tio tamen estis nura ruzaĵo, kiun ili uzis por gajni pli da libero por celfirme daŭrigi la intertraktadojn. (2003-01-18/19)

(Rim. Ĉu eble ekzistas en la estonte pli kaj pli kunkreskanta Eŭropa Unio iu lando, kiu ruze "ŝajnigas sin nekapabla, do stulta, lerni alian lingvon krom la propranacian" – por ke ĉiuj ali-lingvaj eŭropanoj lernu ties nacian idiomon kiel "ĉie parolatan internacian lingvon"?)

Nekanonaj apokrifoj – kiuj fariĝis kredoefikaj

Sub "apokrifaj skribaĵoj" oni komprenas la evangeliojn, leterojn, apokalipsan kaj aktojn, kiuj dum la unuaj postkristaj jarcentoj cirkulis, sed ne estis alprene akceptitaj en la kanonon de la Nova Testamento. Por forigi tiajn skribaĵojn unuafoje kaj por ĉiam, fine de la 5-a jarcento estis metata sur ilin papa anatemo. Tamen ili tute ne restis sen influo.

Do, ekz. nur el la apokrifa "Petro-akto" ni scias, ke Petro iris al Romo. Kaj kredante tion, oni konstruis la preĝejon S-ta Petro super lia tombo. Ankaŭ pri la martira morto de Paŭlo ni scias nur pere de la "Paŭlo-akto". Same, nur la apokrifa "*Transitus Mariae*" raportas pri la ĉieliro de Maria. Kiam papo Pio la XII-a en 1950 proklamis la koncernan dogmon, li certe eĉ ne menciis vorteton pri la anatemita apokrifajo... (2003-09-20/21)

(Fonto: Ĉiuj sciindaĵoj de tiu ĉi "Scienca efio" en paĝoj 217-220 estas prenitaj el *Brockhaus-kalendaro 2003* "Kio tiel ne troveblas en la leksikono" ("*Was so nicht im Lexikon steht*") kun indiko de la koncerna folio-dato je la fino)

Konferencoj

14-a IMEK de UMEA

Pro kio "bonas" konferenco? 1. Pro tio, ke la temo estas bona kaj aktuala; 2. pro tio, ke la organizantoj kaj prelegantoj estas entuziasmaj kaj 3. pro tio, ke la fakaj kunsidoj kaj konferencaj aranĝoj estas bonaj kaj efikaj.

Post tiuj ĝeneralajoj mi prezentas nian 14-an Internacian Medicinistan Esperanto-Konferencon (IMEK), kiu okazis en *Oradea* / Rumanio inter la 14-a kaj 19-a de julio 2003 sub la temo "La medicinaj sciencoj je la komenco de la XXI-a jarcento" – do, bona kaj aktuala temo. Ĝi altiris sepdekon da kuracistoj kaj paramedicinaj fakuloj el Rumanio, Hungario, Pollando, Germanio, Bulgario, Ĉeĥio, Japanio, Ruslando, Ukraino – bona kaj entuziasma partoprenantaro. La organizantoj perfekte zorgis por tranoktado kaj komuna manĝado en la universitata studenthejmo – bona kaj entuziasmega etoso. La kulturaj aranĝoj sub la organiza talento de *István Budahazy*, kaj la fakaj prelegoj sub la sperta gvidado de d-ro *Imre Ferency*, prezidanto de Univerŝala Medicinista Esperanto-Asocio (UMEA) – elstaraj kaj interesaj. La konferencaj aranĝoj inkluzivis 45 fakajn prelegojn, organan koncerton, ekskurson al "groto de ursoj", viziton de kuracad-banloko "*Felix*" – bonaj, fakspektaj kaj efikegaj. Kaj la programa kajero, kvazaŭ scienca publikigaĵo per si mem kun resumo de pli ol 50 medicinistaj kontribuajoj – bonega kaj valora aldono al la hejma pri-esperantaĵa librobreto.

Tiom multaj "bonoj" en faka rilato kun la perfekteco en organiza rilato jam nun instigas, ĝoje atendi (kaj partopreni!) la 15-an IMEK, post 2 jaroj...

János Csapó (RO)

SUS-26 de AIS

Akademio Internacia de la Sciencoj (AIS) San Marino okazigis sian 26-an Sanmarinan Universitatan Studsesion (SUS) en tiu ĉi jaro (lige al sia 9-a itala studsesio) en *Rimini* / Italio kaj *San Marino*, de la 30-a de aŭgusto ĝis la 6-a de septembro 2003. La programo entenis sciencajn kursojn (por akiri studunuojn) en la sekvaj fakaj kampoj: kibernetiko, humanistiko, struktursciencoj, natursciencoj kaj morfosciencoj.

Kongresejo por la sciencaj aranĝoj estis la lernejo "*Dante Alighieri*" en *Riminio*. Por la komunaj kunsidoj kaj forumo AIS uzis la samajn ejojn, kiujn ankaŭ uzis Internacia Katolika Unuiĝo de Esperantistoj kaj Kristana Esperanto Ligo Internacia por sia – ĝuste samtempa kaj samloka – 16-a Ekumena Kongreso (en kiu partoprenis ĉ. 250 esperantistoj el 18 landoj). Dum IKUE kaj KELI fiere anoncis sian eklezian unuecon per Esperanto-flago kaj grandaj afiŝoj ĉe la preĝejo, AIS ne plu - bedaŭrinde - atentigas pri

si la publikon. Pensante pri la unuaj jaroj de AIS-ekzisto kaj aktiveco en San Marino: tiam estis pendigitaj – en la tuta sanmarina regurbo – multaj grandegaj afiŝoj, kies anonco de la koncerna studsesio finis ĉiam kun itallingva invito por partopreno de la publiko "*La cittadinanza e invitata*"...

Kiel anoncite sur la dorsflanka kovrilpaĝo de Scienca Revuo n-ro 194 (SR 3/2003) la ISAEanoj kaj legantoj de Scienca Revuo (kiuj partoprenis la ĉi-jaran AIS-an studsesion en ties naskiĝloko) estis invititaj, renkontiĝi la 3-an de septembro je Esperanto-kasteleto en la urbeto *Tavoleto*, ĉ. 25 km sude de Sanmarino, por komune diskuti kiel, kiam kaj kie oni festu la ekaperon de la unua scienca revuo antaŭ cent jaroj (en 1904), kaj ankaŭ pridiskuti la baldaŭan centjariĝon de nia asocio mem. Tre taŭga ŝajnas eldono de festlibro kaj aranĝo de jubilea ISAE-konferenco post aŭ antaŭ la 92-a UK en 2007 okazonta en Florenco.

Mi kore dankas al la 24 vizitantoj ĉe Esperanto-kasteleto (kiuj prenis sur si la streĉiĝon de longa alveturo de Riminio ĝis Tavoleto) por la valoraj sugestoj kaj por la promesita subteno cele al la eldono de ISAE-festlibro.

R. Sachs (DE)

17-a Studadsesio de Herberga Esperanto-Centro

Se por esperantlingva studsesio estas ofertata la tapiŝornamita urbdoma kunsid-salono (necesis zorge purigi la ŝuojn antaŭ ol eniri!) kaj se la urbestro mem salut-alparolas la ĉeestantojn, nu, poste oni ne plu mirigas, ke ankaŭ bakisto, vendejstoj, komercistoj, hotelestro – do, preskaŭ la tuta urbo – scias pri la denova Esperanto-renkontiĝo en *Herzberg am Harz* / Germanio, de la 12-a ĝis 14-a de decembro 2003.

Trideko (dum la sabatvespera *Zamenhof*-festo kun disdono de Sankta Nikolao-surprizonacoj kaj certifikatoj pri sukcese plenumitaj ekzamenoj de antaŭaj studsesioj – tiuj lastaj estis disdonitaj ne de S-ta Nikolao sed de la prezidanto de GEA – eĉ kvardeko) da homoj estis venintaj por partopreni la Herbergan 17-an studsesion kaj por viziti la nove fonditan Esperanto-Arĥivon kaj Interkulturan Muzeon "Esperanto kaj aliaj lingvoj".

Nelacigeble informis *Peter Zilvar* pri studado kaj la planitaj programoj de estonta baz- kaj pluklerigado kadre de la Herberga "Oficiala Esperanto-Centro de Germana Esperanto-Asocio (GEA) kaj Universala Esperanto-Asocio (UEA)", kaj suverene enkondukis la prelegojn pri "reklamo kaj varbado", pri Esperantolando, pri la baldaŭa ISAE-centjariĝo kaj pri la irlanda lingvo en la Eŭropa lingvoĥaoso. Specialan intereson trovis la temo "kiel mem fari hejmpaĝon" kun grup-laboro antaŭ 4 komputiloj – eĉ post oficiala fermo de la studadsesio oni ne volis forlasi la praktikajn demonstraciojn fare de la junaj komputilspertaj kaj entuziasmaj docentoj. Valoras denove viziti la lern- kaj pluklerigeblojn kadre de Herberga Esperanto-Centro.

Christine Sachs (DE)

Legantoleteroj

Kio estas geodezio?

Geodezio estas scienco, kiu difinas la formon kaj dimension de nia terglobo. Tiamaniere povas aspekti respondo de sciencisto. Laŭ la nova PIV "geodezio estas la scienco pri la formo, granda kaj gravito de la Tero aŭ de sufiĉe granda parto de ĝi, por ke estu necese konsideri ĝian kurbecon". Kaj geodeziistoj estas "specialistoj en tiu scienco".

Populare dirite geodeziistoj estas tiuj homoj, kiuj fabrikas mapojn. Jam en la fora pasinteco homoj volis ekkoni la grandecon de siaj domo, ĝardeno, kampo, vilaĝo, urbo, regiono, lando kaj la tuta Tero. Tial sinsekve estiĝis unue **desegnitaj mapoj** de konataj lokoj, pli poste la **mezuritaj mapoj**. Nuntempe vi povas renkonti mapojn en diversaj sferoj de la homa agado. Ĉu vi volas konstrui domon, fervojon, akvokondukilon aŭ tunelon – ankaŭ vi bezonas mapojn por trovi la ĝustan vojon al via celo. Eĉ registaraj oficistoj bezonas mapojn de sia lando aŭ distrikto.

Unu el niaj plej ŝatataj infanlibroj certe estis iu geografia atlaso, plena de belaj, koloraj mapoj. Ĝi forportis nin al nekonataj landoj, kie vivis herooj de niaj tiam legataj aventurplenaj libroj...

Sed ni revenu al la nocio "geodezio". Ĝi dividiĝas al la t.n.

– "geodezio ebenaĵa aŭ praktika", kiu solvas kutimajn detalajn postulojn en ebena, kaj la

– "geodezio supra", kiu solvas taskojn sur globo aŭ elipsoido. La ĝusta solvado de ĉiuj tiuj taskoj baziĝas en perfekta kono de matematiko kaj ekvilibriga kalkulado.

Problemon kiel ĝuste desegni mapon de la kurbigita tera surfaco al ebena solvas la **matematika projekciado**. Kaj, fine, la problemojn de kvalitaj koloroj kaj bona legebleco solvas la **kartografio**. Dum terena mezurado oni kutime dividas la terenon al unuopaj punktoj, kiuj formas la framon de estonta mapo.